

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

MSV-AEC1-105

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination December - 2022

एम. ए. व्याकरण, प्रथमसत्रम्

व्याकरणम्, पंचमपत्रम्

संस्कृतसम्भाषणम् -1

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः 70

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड - क)

पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

(3 x15 =45)

1. कर्तृवाच्यतः कर्मवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

(1½ x10 =10)

- (1.) अहं पुस्तकं पठामि। (2.) सः पुस्तकं पठतु। (3.) रामः गृहं गच्छतु।
(4.) देवदत्तः चित्रं पश्यति। (5.) लता फलं खादति। (6.) त्वं राज्यं रक्षामि।
(7.) लता पत्रं लेखिष्यति। (8.) अहं गुरुं नमोयम्। (9.) भूपतिः शत्रून् जयेत्।
(10.) अग्निः ग्रामम् अदहत्।

2. कर्मवाच्यतः कर्तृवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

(1½ x10 =10)

- (1.) पित्रा पुत्र उच्यते। (2.) तेन भोजनं गीर्यते। (3.) देवदत्तेन अजा नीयते।
(4.) मया दुग्धं अदुल्यत। (5.) मया भोजनं भक्ष्यते। (6.) बालाः दृश्यन्ते।
(7.) ऋषिणा ग्रंथः क्रियते। (8.) जनकेन बालौ दृश्येते।
(9.) लोकैः ग्रामाः गम्येरन्। (10.) तैः कार्याणि क्रियन्ताम्।

3. लट्, लोट्, लङ्, लृट् - इति एतेषु लकारेषु धातुरूपाणि लिखन्तु।

(5 x3 =15)

- (1.) भू (2.) पठ् (3.) गम् (4.) सेव् (5.) सद्।

4. शब्दरूपाणि लिखन्तु।

(5 x3 =15)

- (1.) भगवत् (2.) नृ (3.) कर्तृ (4.) अस्मद् (5.) युष्मद्।

5. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

(5 x3 =15)

- (1.) कारयति, लेखयति। (2.) पिपठिषति, दिदृक्षते। (3.) नेनीयते, जेहीयते।
(4.) बोभवीति, जंगमीति। (5.) पुत्रीयति, कामयते।

(खण्ड - ख)

पृष्ठेषु प्रश्नेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः।

(5 x5 =25)

6. कर्तृवाच्यतः भाववाच्ये परिवर्तनम् कुर्वन्तु।

(1.) रमा हसति। (2.) बालकाः क्रिडन्ति।

7. लिट्, लुट्, लृट् विधिलिङ् इति एतेषु लकारेषु धातुरूपाणि लिखन्तु।

(1.) शास्। (2.) कृ।

8. शब्दरूपाणि लिखन्तु।

(1.) त्रि। (2.) धीमत्।

9. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

(1.) पा (णिजन्त), (2.) हस् (णिजन्त), (3.) चर् (णिजन्त)।

10. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

(1.) कृ (सनन्त), (2.) ज्ञा (सनन्त), (3.) स्तु (सनन्त)।

11. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

(1.) णीञ् (यङत), (2.) याच् (यङत), (3.) या (यङत)।

12. भाव वाच्यतः कर्तृवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

(1.) तैः हस्यते। (2.) सूर्येण भास्यते।

-----X-----